

НАУКОВО-ПРАКТИЧНИЙ
КОМЕНТАР
КОДЕКСУ
АДМІНІСТРАТИВНОГО
СУДОЧИНСТВА
УКРАЇНИ

*За загальною редакцією
доктора юридичних наук, професора,
Петкова Сергія Валерійовича*

СТАНОМ НА 1 ВЕРЕСНЯ 2016 РОКУ

Київ
«Центр учбової літератури»
2016

УДК 351.87(477)
ББК 67.9(4Укр)
Н 34

**Науково-практичний коментар Кодексу адміністративного судочинства
Н 34 України.** [текст] / За заг. ред. С. В. Петкова. – К. : «Центр учбової літератури»,
2016. – 384 с.

ISBN 978-611-01-0651-1

У цьому науково-практичному коментарі подано постатейний аналіз чинної редакції Кодексу адміністративного судочинства України з урахуванням змін і доповнень, внесених до нього станом на вересень 2016 року.

Детально розглянуто усі 8 розділів коментованого Кодексу, особливу увагу приділено аналізу положень, присвячених новелам апеляційного і касаційного провадження в адміністративних справах та підставам і порядку перегляду судових рішень Верховним Судом України, виходячи з нової системи судоустрою України. Додаються тексти і витяги з текстів нормативно-правових актів з питань організації адміністративного судочинства, широко аналізується судова практика щодо застосування окремих положень КАСУ.

Мета коментаря – дати чітке системне уявлення про адміністративний юрисдикційний процес як врегульовану нормами адміністративного процесуального права діяльність суду, що здійснюється в установленому законом порядку та визначається системою взаємопов'язаних адміністративних процесуальних прав, обов'язків і адміністративних процесуальних дій суду та учасників процесу з їх реалізації.

Видання розраховано на суддів та працівників суду, адвокатів та інших практикуючих юристів, студентів, аспірантів і викладачів юридичних спеціальностей вищих навчальних закладів, а також усіх, хто цікавиться питаннями організації і вирішення судами справ в порядку адміністративного судочинства.

УДК 351.87(477)
ББК 67.9 (4Укр)

ISBN 978-611-01-0651-1

© Центр учбової літератури, 2016.

Авторський колектив

АРМАШ Надія Олексіївна — д.ю.н., доцент, завідувач кафедри конституційного, адміністративного, господарського права та процесу Київського університету права НАН України

БЕЗПАЛОВА Ольга Ігорівна — д.ю.н., професор, завідувач кафедри адміністративної діяльності ОВС Харківського національного університету внутрішніх справ

ВАСИЛЬЄВА Наталія Сергіївна — к.ю.н., адвокат, керівник юридичної компанії з обслуговування сільськогосподарських підприємств ТОВ «ПРАВО.НВ.КОМ»

ВІХРОВА Вікторія Станіславівна — к.ю.н., Суддя Дніпропетровського окружного адміністративного суду

ДЕНИСЮК Тетяна Станіславівна — к.ю.н., суддя господарського суду Харківської області

ДЖАФАРОВА Олена В'ячеславівна — д.ю.н., професор кафедри адміністративної діяльності ОВС Харківського національного університету внутрішніх справ

ЛОДІН Євген Васильович — д.ю.н., професор, заслужений діяч науки і техніки України, почесний професор Національного Університету «Одеська юридична академія»

ДРОЗД Олексій Юрійович — к.ю.н., доцент кафедри адміністративної діяльності Національної академії внутрішніх справ

ЖУРАВЛЬОВ Дмитро Володимирович — д.ю.н., доцент, перший заступник директора Інституту права та післядипломної освіти Міністерства юстиції України

КАЗАНЧУК Ірина Дмитрівна — к.ю.н., доцент, професор кафедри адміністративної діяльності ОВС Харківського національного університету внутрішніх справ

КАЛАЯНОВ Дмитро Петрович — д.ю.н., професор, завідувач кафедри державно-правових дисциплін Одеського державного університету внутрішніх справ

КАЛЮЖНИЙ Ростислав Андрійович — д.ю.н., професор, заступник директора з наукової роботи Навчально-наукового юридичного інституту Національного авіаційного університету

КОЛПАКОВ Валерій Костянтинович — д.ю.н., професор, завідувач кафедри конституційного та адміністративного права Запорізького національного університету

КОРОЄД Сергій Олександрович — д.ю.н., завідувач кафедри цивільного права і процесу Івано-Франківського університету права імені Короля Данила Галицького

ЛЕВЧЕНКО Андрій Миколайович — к.ю.н., помічник судді Харківського апеляційного адміністративного суду

ЛОШИЦЬКИЙ Михайло Васильович — д.ю.н., професор, ректор Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ, полковник міліції

МАКАРЕНКО Олександр Юрійович — д.ю.н., доцент завідувач кафедри права Криворізького національного університету

МИКОЛЕНКО Олександр Іванович — д.ю.н., професор, завідувач кафедри адміністративного та господарського права Одеського національного університету ім. І.І. Мечникова

НАКОНЕЧНА Галина Ярославівна — к.ю.н., старший викладач кафедри цивільно-правових дисциплін юридичного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

НІКОЛАЙЧУК Світлана Василівна — к.ю.н., Суддя Дніпропетровського окружного адміністративного суду

ОЛЕФІР Віктор Іванович — д.ю.н., професор, академік НАПрНУ, проректор з наукової роботи Університету «Україна», завідувач кафедри цивільного, господарського та кримінального права Інституту права та суспільних відносин Університету «Україна»

ОРИЩЕНКО Михайло Миколайович — к.ю.н., аудитор, керівник аудиторської компанії «Фабула»

ПАХОМОВ Володимир Васильович — д.ю.н., доцент, завідувач кафедри судочинства та міжнародного права Сумського державного університету

ПЕТКОВ Сергій Валерійович — д.ю.н., професор, заступник директора з навчальної роботи Інституту права та післядипломної освіти Міністерства юстиції України

ПРУДИВУС Олег Васильович — к.ю.н., доцент, голова Запорізького окружного адміністративного суду

ПУХТЕЦЬКА Алла Альбертівна — к.ю.н., доцент, доцент кафедри адміністративного права Київського національного університету імені Тараса Шевченка

РЄЗНІКОВА Світлана Сергіївна — к.ю.н., суддя Харківського апеляційного адміністративного суду

САВЧЕНКО Леся Анатоліївна — д.ю.н., професор, член Науково-методичної ради при Вищому адміністративному суді України

СЕРГІЄНКО Квітalina Анатоліївна — к.ю.н., доцент

СЛЮСАРЕНКО Сергій Вікторович — к.ю.н., доцент кафедри адміністративного та фінансового права Національного університету біоресурсів і природокористування України

СОБОЛЬ Євген Юрійович — д.ю.н., доцент, доцент кафедри правознавства Кіровоградського державного педагогічного університету ім. В. Винниченка

СОКОЛЕНКО Ольга Леонідівна — д.ю.н., професор, декан юридичного факультету Дніпропетровського національного університету ім. Олеся Гончара

СТУКАЛЕНКО Ольга Володимирівна — к.ю.н., доцент, доцент кафедри адміністративного та господарського права Одеського національного університету ім. І.І. Мечникова

ВСТУП

У цьому науково-практичному коментарі подано постатейний аналіз чинної редакції Кодексу адміністративного судочинства України з урахуванням змін і доповнень, внесених до нього станом на лютий 2015 року.

Детально розглянуто усі 8 розділів коментованого Кодексу, особливу увагу приділено аналізу положень, присвячених новелам апеляційного і касаційного провадження в адміністративних справах та підставам і порядку перегляду судових рішень Верховним Судом України, виходячи з нової системи судоустрою України. Додаються тексти і витяги з текстів нормативно-правових актів з питань організації адміністративного судочинства, широко аналізується судова практика щодо застосування окремих положень КАСУ.

Мета коментаря — дати чітке системне уявлення про адміністративний юрисдикційний процес як врегульовану нормами адміністративного процесуального права діяльність суду, що здійснюється в установленому законом порядку та визначається системою взаємопов'язаних адміністративних процесуальних прав, обов'язків і адміністративних процесуальних дій суду, органу державного виконання та учасників процесу з їх реалізації.

Видання розраховано на суддів та працівників суду, адвокатів та інших практикуючих юристів, студентів, аспірантів і викладачів юридичних спеціальностей вищих навчальних закладів, а також усіх, хто цікавиться питаннями організації і провадження судами справ в порядку адміністративного судочинства.

ЗМІСТ

ВСТУП	4
КОДЕКС АДМІНІСТРАТИВНОГО СУДОЧИНСТВА УКРАЇНИ	5
Розділ I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ	8
Стаття 1. Призначення Кодексу адміністративного судочинства України	8
Стаття 2. Завдання адміністративного судочинства	8
Стаття 3. Визначення понять.	10
Стаття 4. Правосуддя в адміністративних справах	11
Стаття 5. Законодавство про адміністративне судочинство	11
Стаття 6. Право на судовий захист	12
Стаття 7. Принципи адміністративного судочинства	12
Стаття 8. Верховенство права	13
Стаття 9. Законність	14
Стаття 10. Рівність усіх учасників адміністративного процесу перед законом і судом	16
Стаття 11. Змагальність сторін, диспозитивність та офіційне з'ясування всіх обставин у справі	17
Стаття 12. Гласність і відкритість адміністративного процесу	20
Стаття 13. Забезпечення апеляційного та касаційного оскарження рішень адміністративного суду	22
Стаття 14. Обов'язковість судових рішень	22
Стаття 15. Мова адміністративного судочинства.	24
Стаття 15-1. Автоматизована система документообігу суду	24
Стаття 16. Правова допомога при вирішенні справ в адміністративному суді	26
Розділ II. ОРГАНІЗАЦІЯ АДМІНІСТРАТИВНОГО СУДОЧИНСТВА	27
Глава 1. АДМІНІСТРАТИВНА ЮРИСДИКЦІЯ І ПІДСУДНІСТЬ АДМІНІСТРАТИВНИХ СПРАВ	27
Стаття 17. Юрисдикція адміністративних судів щодо вирішення адміністративних справ.	27
Стаття 18. Предметна підсудність адміністративних справ	29
Стаття 19. Територіальна підсудність адміністративних справ	31
Стаття 20. Інстанційна підсудність адміністративних справ	32
Стаття 21. Підсудність кількох пов'язаних між собою вимог	33
Стаття 22. Передача адміністративної справи з одного адміністративного суду до іншого	34
Глава 2. СКЛАД СУДУ. ВІДВОДИ	37
Стаття 23. Здійснення адміністративного судочинства суддею одноособово	37
Стаття 24. Здійснення адміністративного судочинства колегією суддів	37
Стаття 25. Порядок вирішення питань колегією суддів	38
Стаття 26. Незмінність складу суду	39
Стаття 27. Підстави для відводу (самовідводу) судді	40
Стаття 28. Недопустимість повторної участі судді в розгляді адміністративної справи	41
Стаття 29. Підстави для відводу (самовідводу) секретаря судового засідання, експерта, спеціаліста, перекладача	42
Стаття 30. Заява про відвід (самовідвід)	43
Стаття 31. Порядок вирішення питання про відвід (самовідвід)	44
Стаття 32. Наслідки відводу (самовідводу) судді	44
Глава 3. СУДОВІ ВИКЛИКИ І ПОВІДОМЛЕННЯ	45
Стаття 33. Повістки	45
Стаття 34. Зміст повістки.	46
Стаття 35. Вручення повістки	48
Стаття 36. Час вручення повістки	49
Стаття 37. Наслідки відмови від одержання повістки	49
Стаття 38. Виклик шляхом надсилання тексту повістки електронною поштою, факсимільним повідомленням (факсом, телефаксом), телефонограмою	50
Стаття 39. Виклик відповідача, третіх осіб, свідків, місце проживання (перебування) яких невідоме	51
Стаття 40. Обов'язок повідомити про зміну адреси та причини неприбуття в судові засідання	52
Глава 4. ФІКСУВАННЯ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРОЦЕСУ	53
Стаття 41. Фіксування судового засідання технічними засобами	53
Стаття 42. Ведення журналу судового засідання	55
Стаття 43. Зауваження щодо технічного запису і журналу судового засідання	56
Стаття 44. Відтворення та роздрукування технічного запису судового засідання	58
Стаття 45. Складення протоколу	59
Стаття 46. Зміст протоколу.	60
Стаття 46-1. Зауваження до протоколу	61
Глава 5. УЧАСНИКИ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРОЦЕСУ	62
§ 1. Особи, які беруть участь у справі.	62
Стаття 47. Склад осіб, які беруть участь у справі	62
Стаття 48. Адміністративна процесуальна правосуб'єктність.	63
Стаття 49. Права та обов'язки осіб, які беруть участь у справі	65
Стаття 50. Сторони	67
Стаття 51. Права та обов'язки сторін	67
Стаття 52. Заміна неналежної сторони	69

Стаття 53. Треті особи	70
Стаття 54. Права та обов'язки третіх осіб	71
Стаття 55. Процесуальне правонаступництво	72
Стаття 56. Представники	73
Стаття 57. Особи, які не можуть бути представниками	76
Стаття 58. Документи, що підтверджують повноваження представників	76
Стаття 59. Повноваження представника в суді	78
Стаття 60. Участь у справі органів та осіб, яким законом надано право захищати права, свободи та інтереси інших осіб	79
Стаття 61. Особливості повноважень органів та осіб, яким законом надано право захищати права, свободи та інтереси інших осіб у суді	80
§ 2. Інші учасники адміністративного процесу	81
Стаття 62. Особи, які є іншими учасниками адміністративного процесу	81
Стаття 63. Секретар судового засідання	81
Стаття 64. Судовий розпорядник	82
Стаття 65. Свідок	84
Стаття 66. Експерт	86
Стаття 67. Спеціаліст	89
Стаття 68. Перекладач	90
Глава 6. ДОКАЗИ	91
Стаття 69. Поняття доказів	91
Стаття 70. Належність та допустимість доказів	93
Стаття 71. Обов'язок доказування	94
Стаття 72. Підстави для звільнення від доказування	96
Стаття 73. Забезпечення доказів	97
Стаття 74. Способи забезпечення доказів	98
Стаття 75. Заява про забезпечення доказів та порядок її розгляду	99
Стаття 76. Пояснення сторін, третіх осіб та їхніх представників	101
Стаття 77. Показання свідка	102
Стаття 78. Допит свідка за місцем або у місці його проживання (перебування)	102
Стаття 79. Письмові докази	103
Стаття 80. Речові докази	105
Стаття 81. Призначення судової експертизи	106
Стаття 82. Висновок експерта	108
Стаття 83. Комісійна експертиза	110
Стаття 84. Комплексна експертиза	110
Стаття 85. Додаткова і повторна експертизи	111
Стаття 86. Оцінка доказів	112
Глава 7. СУДОВІ ВИТРАТИ	113
Стаття 87. Види судових витрат	113
Стаття 88. Зменшення розміру судових витрат або звільнення від їх оплати, відстрочення та розстрочення судових витрат	114
Стаття 89.	115
Стаття 90. Витрати на правову допомогу	115
Стаття 91. Витрати сторін та їхніх представників, що пов'язані із прибуттям до суду	116
Стаття 92. Витрати, пов'язані із залученням свідків, спеціалістів, перекладачів та проведенням судових експертиз	117
Стаття 93. Витрати, пов'язані з проведенням огляду доказів на місці та вчиненням інших дій, необхідних для розгляду справи	118
Стаття 94. Розподіл судових витрат	119
Стаття 95. Розподіл витрат у разі відмови позивача від адміністративного позову	121
Стаття 96. Судові витрати, пов'язані з примиренням сторін	121
Стаття 97. Визначення розміру судових витрат	122
Стаття 98. Рішення щодо судових витрат	122
Глава 8 СТРОКИ	123
Стаття 99. Строк звернення до адміністративного суду	123
Стаття 100. Наслідки пропущення строків звернення до адміністративного суду	125
Стаття 101. Процесуальні строки	126
Стаття 102. Поновлення та продовження процесуальних строків	127
Стаття 103. Обчислення процесуального строку	128
Розділ III. ПРОВАДЖЕННЯ В СУДІ ПЕРШОЇ ІНСТАНЦІЇ	130
Глава 1. ЗВЕРНЕННЯ ДО АДМІНІСТРАТИВНОГО СУДУ ТА ВІДКРИТТЯ ПРОВАДЖЕННЯ В АДМІНІСТРАТИВНІЙ СПРАВІ	130
Стаття 104. Пред'явлення адміністративного позову	130
Стаття 105. Форма і зміст адміністративного позову	130
Стаття 106. Вимоги до позовної заяви	132
Стаття 107. Відкриття провадження в адміністративній справі	133
Стаття 108. Залишення позовної заяви без руху, повернення позовної заяви	136
Стаття 109. Відмова у відкритті провадження в адміністративній справі	138
Глава 2 ПІДГОТОВЧЕ ПРОВАДЖЕННЯ	140

Стаття 110. Підготовка справи до судового розгляду	140
Стаття 111. Попереднє судове засідання	141
Стаття 112. Відмова від адміністративного позову та визнання адміністративного позову під час підготовчого провадження	143
Стаття 113. Примирення сторін під час підготовчого провадження	145
Стаття 114. Пропозиція суду про надання додаткових доказів та пояснень	146
Стаття 115. Судове доручення	147
Стаття 115-1. Звернення суду України із судовим дорученням про надання правової допомоги до іноземного суду або іншого компетентного органу іноземної держави	148
Стаття 115-2. Зміст і форма судового доручення про надання правової допомоги	149
Стаття 115-3. Виконання в Україні судових доручень іноземних судів	150
Стаття 115-4. Виконання судового доручення іноземного суду про вручення виклику до суду чи інших документів	151
Стаття 115-5. Виконання судових доручень закордонними дипломатичними установами України	152
Стаття 116. Об'єднання і роз'єднання позовів	153
Стаття 117. Забезпечення адміністративного позову	154
Стаття 118. Порядок забезпечення адміністративного позову	156
Стаття 119. Ознайомлення зі справою	157
Стаття 120. Обов'язковість особистої участі	158
Стаття 121. Судові рішення за наслідками підготовчого провадження	159
Глава 3 СУДОВИЙ РОЗГЛЯД СПРАВИ	160
Стаття 122. Розгляд адміністративної справи у судовому засіданні	160
Стаття 122-1. Участь у судовому засіданні в режимі відеоконференції	162
Стаття 123. Головуючий у судовому засіданні	164
Стаття 124. Відкриття судового засідання	165
Стаття 125. Роз'яснення перекладачеві його прав та обов'язків, присяга перекладача	167
Стаття 126. Повідомлення про повне фіксування судового процесу технічними засобами	167
Стаття 127. Встановлення осіб, які прибули у судове засідання, оголошення складу суду і роз'яснення права відводу	168
Стаття 128. Наслідки неприбуття в судове засідання особи, яка бере участь у справі	169
Стаття 129. Наслідки неприбуття в судове засідання свідка, експерта, спеціаліста	170
Стаття 130. Роз'яснення особам, які беруть участь у справі, їхніх прав та обов'язків	171
Стаття 131. Роз'яснення прав і обов'язків експерта, присяга експерта	173
Стаття 132. Роз'яснення спеціалісту його прав і обов'язків	174
Стаття 133. Вирішення судом клопотань осіб, які беруть участь у справі	174
Стаття 134. Обов'язки присутніх у залі судового засідання	175
Стаття 135. Початок судового розгляду справи по суті	175
Стаття 136. Відмова від адміністративного позову, визнання адміністративного позову, примирення сторін під час судового розгляду	176
Стаття 137. Зміна позовних вимог	177
Стаття 138. Дослідження доказів	179
Стаття 139. Пояснення осіб, які беруть участь у справі	179
Стаття 140. Встановлення порядку дослідження інших доказів	180
Стаття 141. Порядок допиту свідків	181
Стаття 142. Порядок допиту малолітніх і неповнолітніх свідків	183
Стаття 143. Дослідження письмових доказів	184
Стаття 144. Дослідження змісту особистих паперів, листів, записів телефонних розмов, телеграм та інших видів кореспонденції	185
Стаття 145. Дослідження речових доказів	186
Стаття 145-1. Зберігання речових доказів	187
Стаття 146. Дослідження звуко- і відеозаписів	188
Стаття 147. Огляд доказів на місці	189
Стаття 148. Дослідження висновку експерта	190
Стаття 149. Консультації та роз'яснення спеціаліста	191
Стаття 150. Відкладення розгляду справи або оголошення перерви в її розгляді	192
Стаття 151. Закінчення з'ясування обставин та перевірки їх доказами	194
Стаття 152. Судові дебати	194
Стаття 153. Вихід суду для ухвалення рішення	196
Стаття 154. Таємниця нарадчої кімнати	196
Глава 4 ЗАЛИШЕННЯ ПОЗОВОЇ ЗАЯВИ БЕЗ РОЗГЛЯДУ. ЗУПИНЕННЯ, ЗАКРИТТЯ ПРОВАДЖЕННЯ У СПРАВІ	197
Стаття 155. Залишення позовної заяви без розгляду	197
Стаття 156. Зупинення та поновлення провадження у справі	199
Стаття 157. Закриття провадження у справі	203
Глава 5 СУДОВІ РІШЕННЯ	204
Стаття 158. Види судових рішень	204
Стаття 159. Законність і обґрунтованість судового рішення	205
Стаття 160. Порядок ухвалення судових рішень, їх форма	205
Стаття 161. Питання, які вирішує суд при прийнятті постанови	208
Стаття 162. Повноваження суду при вирішенні справи	209

Стаття 163. Зміст постанови	211
Стаття 164. Постанова щодо частини позовних вимог	213
Стаття 165. Зміст ухвали	214
Стаття 166. Окремі ухвали суду	215
Стаття 167. Проголошення судового рішення, видача або направлення судового рішення особам, які беруть участь у справі, та особам, які не брали участі у справі, якщо суд вирішив питання про їх права, свободи, інтереси чи обов'язки	216
Стаття 168. Додаткове судове рішення	217
Стаття 169. Виправлення опісок і очевидних арифметичних помилок у судовому рішенні	218
Стаття 170. Роз'яснення судового рішення	218
Глава 6 ОСОБЛИВОСТІ ПРОВАДЖЕННЯ В ОКРЕМИХ КАТЕГОРІЯХ АДМІНІСТРАТИВНИХ СПРАВ.	220
Стаття 171. Особливості провадження у справах щодо оскарження нормативно-правових актів органів виконавчої влади, Верховної Ради Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування та інших суб'єктів владних повноважень	220
Стаття 171-1. Особливості провадження у справах щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності Верховної Ради України, Президента України, Вищої ради юстиції, Вищої кваліфікаційної комісії суддів України.	222
Стаття 171-2. Особливості провадження у справах з приводу рішень, дій чи бездіяльності суб'єктів владних повноважень щодо притягнення до адміністративної відповідальності	224
Стаття 172. Особливості провадження у справах щодо оскарження рішень, дій або бездіяльності виборчих комісій, комісій з референдуму, членів цих комісій	225
Стаття 173. Особливості провадження у справах щодо уточнення списку виборців	228
Стаття 174. Особливості провадження у справах щодо оскарження рішень, дій або бездіяльності органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, засобів масової інформації, інформаційних агентств, підприємств, установ, організацій, їхніх посадових та службових осіб, творчих працівників засобів масової інформації та інформаційних агентств, які порушують законодавство про вибори та референдум	230
Стаття 175. Особливості провадження у справах щодо оскарження дій або бездіяльності кандидатів, їхніх довірених осіб, партії (блоку), місцевої організації партії, їхніх посадових осіб та уповноважених осіб, ініціативних груп референдуму, інших суб'єктів ініціювання референдуму, офіційних спостерігачів від суб'єктів виборчого процесу	232
Стаття 176. Особливості провадження у справах, пов'язаних із виборами Президента України.	235
Стаття 177. Особливості судових рішень за наслідками розгляду справ, пов'язаних з виборчим процесом чи процесом референдуму, та їх оскарження	236
Стаття 178. Особливості здійснення представництва у справах, пов'язаних з виборчим процесом чи процесом референдуму	239
Стаття 179. Особливості обчислення строків у справах, пов'язаних з виборчим процесом чи процесом референдуму, та наслідки їх порушення.	240
Стаття 180. Особливості провадження у справах про дострокове припинення повноважень народного депутата України в разі невиконання ним вимог щодо несумісності	241
Стаття 181. Особливості провадження у справах з приводу рішень, дій або бездіяльності державної виконавчої служби	243
Стаття 182. Особливості провадження у справах за адміністративними позовами суб'єктів владних повноважень про обмеження щодо реалізації права на мирні зібрання	244
Стаття 183. Особливості провадження у справах за адміністративними позовами про усунення обмежень у реалізації права на мирні зібрання	246
Стаття 183-1. Особливості провадження у справах за адміністративними позовами про примусове відчуження земельної ділянки, інших об'єктів нерухомого майна, що на ній розміщені, з мотивів суспільної необхідності.	248
Стаття 183-2. Скорочене провадження	249
Стаття 183-3. Особливості провадження у справах за зверненням органів доходів і зборів	253
Стаття 183-4. Особливості провадження у справах за зверненням Служби безпеки України щодо накладення арешту на активи, що пов'язані з фінансуванням тероризму та стосуються фінансових операцій, зупинених відповідно до рішення, прийнятого на підставі резолюцій Ради Безпеки ООН, зняття арешту з таких активів та надання доступу до них.	256
Стаття 183-5 виключена згідно із законом України від 19.05.2016 р. № 1379-VIII	258
Стаття 183-6. Особливості провадження у справах щодо підтвердження обґрунтованості вжиття суб'єктами владних повноважень заходів реагування під час здійснення державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності	258
Стаття 183-7. Особливості провадження у справах щодо гарантованого забезпечення потреб об'єктів	260
Стаття 183-7. Особливості провадження у справах за адміністративними позовами з приводу затримання та видворення іноземців та осіб без громадянства	261
Розділ IV ПЕРЕГЛЯД СУДОВИХ РІШЕНЬ	263
Глава 1 АПЕЛЯЦІЙНЕ ПРОВАДЖЕННЯ	263
Стаття 184. Суд апеляційної інстанції.	263
Стаття 185. Право на апеляційне оскарження	264
Стаття 186. Порядок і строки апеляційного оскарження.	266
Стаття 187. Вимоги до апеляційної скарги	267

Стаття 188. Дії суду першої інстанції після одержання апеляційних скарг	269
Стаття 189. Прийняття апеляційної скарги судом апеляційної інстанції	270
Стаття 190. Підготовка справи до апеляційного розгляду	272
Стаття 191. Заперечення на апеляційну скаргу	274
Стаття 192. Приєднання до апеляційної скарги	276
Стаття 193. Доповнення, зміна, відкликання апеляційної скарги чи відмова від неї	277
Стаття 194. Відмова позивача від адміністративного позову, примирення сторін під час апеляційного провадження	277
Стаття 195. Межі перегляду судом апеляційної інстанції	279
Стаття 195-1. Строк розгляду апеляційної скарги	280
Стаття 196. Апеляційний розгляд справи у судовому засіданні	280
Стаття 197. Апеляційний розгляд справи в порядку письмового провадження за наявними у справі матеріалами	281
Стаття 198. Повноваження суду апеляційної інстанції за наслідками розгляду апеляційної скарги на постанову суду	282
Стаття 199. Повноваження суду апеляційної інстанції за наслідками розгляду апеляційної скарги на ухвалу суду	283
Стаття 200. Підстави для залишення апеляційної скарги без задоволення, а судового рішення — без змін	285
Стаття 201. Підстави для зміни судового рішення	285
Стаття 202. Підстави для скасування судового рішення та ухвалення нового рішення	286
Стаття 203. Підстави для залишення позовної заяви без розгляду або закриття провадження у справі	287
Стаття 204. Підстави для скасування ухвали суду, яка перешкоджає подальшому провадженню у справі, і направлення справи для продовження розгляду до суду першої інстанції	288
Стаття 205. Судові рішення суду апеляційної інстанції	289
Стаття 206. Зміст ухвали суду апеляційної інстанції	290
Стаття 207. Зміст постанови суду апеляційної інстанції	292
Стаття 208. Окрема ухвала суду апеляційної інстанції	294
Стаття 209. Повернення адміністративної справи	294
Глава 2 КАСАЦІЙНЕ ПРОВАДЖЕННЯ	295
Стаття 210. Суд касаційної інстанції	295
Стаття 211. Право на касаційне оскарження	295
Стаття 212. Порядок і строки касаційного оскарження	297
Стаття 213. Вимоги до касаційної скарги	297
Стаття 214. Прийняття касаційної скарги судом касаційної інстанції	299
Стаття 214-1. Строки розгляду касаційної скарги	301
Стаття 215. Підготовка справи до касаційного розгляду	301
Стаття 216. Заперечення на касаційну скаргу	303
Стаття 217. Приєднання до касаційної скарги	304
Стаття 218. Доповнення, зміна, відкликання касаційної скарги чи відмова від неї	305
Стаття 219. Відмова позивача від адміністративного позову, примирення сторін під час касаційного провадження	306
Стаття 220. Межі перегляду судом касаційної інстанції	307
Стаття 220-1. Попередній розгляд справи	308
Стаття 221. Касаційний розгляд справи у судовому засіданні	309
Стаття 222. Касаційний розгляд справи в порядку письмового провадження за наявними у справі матеріалами	310
Стаття 223. Повноваження суду касаційної інстанції за наслідками розгляду касаційної скарги	310
Стаття 224. Підстави для залишення касаційної скарги без задоволення, а судових рішень — без змін	312
Стаття 225. Підстави для зміни судових рішень	313
Стаття 226. Підстави для скасування судового рішення суду апеляційної інстанції та залишення в силі судового рішення суду першої інстанції	314
Стаття 227. Підстави для скасування судових рішень з направленням справи для продовження розгляду або на новий розгляд	314
Стаття 228. Підстави для залишення позовної заяви без розгляду або закриття провадження у справі	316
Стаття 229. Підстави для скасування судових рішень і ухвалення нового судового рішення	317
Стаття 230. Судові рішення суду касаційної інстанції	318
Стаття 231. Зміст ухвали суду касаційної інстанції	320
Стаття 232. Зміст постанови суду касаційної інстанції	321
Стаття 232-1. Порядок розгляду касаційної скарги, що надійшла до суду касаційної інстанції після закінчення касаційного розгляду справи	322
Стаття 233. Окрема ухвала суду касаційної інстанції	323
Стаття 234. Повернення адміністративної справи	323
Глава 3 ПЕРЕГЛЯД СУДОВИХ РІШЕНЬ ВЕРХОВНИМ СУДОМ УКРАЇНИ	324
Стаття 235. Перегляд судових рішень Верховним Судом України	324
Стаття 236. Право на звернення про перегляд судових рішень	324
Стаття 237. Підстави для подання заяви про перегляд судових рішень	325

Стаття 238. Строки подання заяви про перегляд судових рішень	326
Стаття 239. Вимоги до заяви про перегляд судових рішень	326
Стаття 239-1. Порядок подання заяви про перегляд судових рішень	327
Стаття 239-2. Перевірка відповідності заяви вимогам цього Кодексу	328
Стаття 240. Допуск справи до провадження	329
Стаття 240-1. Підготовка справи до розгляду.	330
Стаття 241. Порядок розгляду справи Верховним Судом України	330
Стаття 242. Повноваження Верховного Суду України.	331
Стаття 243. Постанова Верховного Суду України про задоволення заяви	332
Стаття 244. Постанова Верховного Суду України про відмову в задоволенні заяви	333
Стаття 244-1. Повідомлення про ухвалення рішення та його виготовлення.	334
Стаття 244-2. Обов'язковість судових рішень Верховного Суду України	334
Глава 4 ПРОВАДЖЕННЯ ЗА НОВОВІЯВЛЕНИМИ ОБСТАВИНАМИ.	335
Стаття 245. Підстави для провадження за нововиявленими обставинами	335
Стаття 246. Право подати заяву про перегляд судового рішення за нововиявленими обставинами	336
Стаття 247. Строк звернення про перегляд судового рішення за нововиявленими обставинами.	337
Стаття 248. Вимоги до заяви про перегляд судового рішення за нововиявленими обставинами.	337
Стаття 249. Порядок подання заяви про перегляд судового рішення за нововиявленими обставинами.	339
Стаття 250. Відкриття провадження за нововиявленими обставинами	340
Стаття 251. Відмова від заяви про перегляд судового рішення за нововиявленими обставинами та її наслідки	341
Стаття 252. Порядок здійснення перегляду судового рішення за нововиявленими обставинами	342
Стаття 253. Судове рішення за наслідками провадження за нововиявленими обставинами	342
Розділ V ПРОЦЕСУАЛЬНІ ПИТАННЯ, ПОВ'ЯЗАНІ З ВИКОНАННЯМ СУДОВИХ РІШЕНЬ В АДМІНІСТРАТИВНИХ СПРАВАХ	343
Стаття 254. Набрання судовим рішенням законної сили.	343
Стаття 255. Наслідки набрання законної сили судовим рішенням	345
Стаття 256. Постанови суду, які виконуються негайно	345
Стаття 257. Порядок виконання судових рішень в адміністративних справах.	347
Стаття 258. Звернення судових рішень в адміністративних справах до примусового виконання	349
Стаття 259. Оформлення виконавчого листа, виправлення помилки в ньому та визнання виконавчого листа таким, що не підлягає виконанню.	350
Стаття 260. Видача дубліката виконавчого листа	352
Стаття 261. Поновлення пропущеного строку для пред'явлення виконавчого листа до виконання	353
Стаття 262. Примирення сторін у процесі виконання	354
Стаття 263. Відстрочення і розстрочення виконання, зміна чи встановлення способу і порядку виконання судового рішення	355
Стаття 264. Заміна сторони виконавчого провадження	357
Стаття 265. Поворот виконання судових рішень	357
Стаття 266. Особливості повороту виконання в окремих категоріях адміністративних справ	359
Стаття 267. Судовий контроль за виконанням судових рішень в адміністративних справах	359
Розділ VI ЗАХОДИ ПРОЦЕСУАЛЬНОГО ПРИМУСУ	362
Стаття 268. Підстави і порядок застосування заходів процесуального примусу.	362
Стаття 269. Види заходів процесуального примусу	363
Стаття 270. Попередження і видалення із залу судового засідання	364
Стаття 271. Тимчасове вилучення доказів для дослідження судом	364
Стаття 272. Привід	365
Розділ VII. ВІДНОВЛЕННЯ ВТРАЧЕНОГО СУДОВОГО ПРОВАДЖЕННЯ В АДМІНІСТРАТИВНІЙ СПРАВІ	367
Стаття 273. Порядок відновлення втраченого судового провадження в адміністративній справі	367
Стаття 274. Особи, які мають право звертатися до суду із заявою про відновлення провадження	367
Стаття 275. Підсудність заяви про відновлення втраченого провадження	367
Стаття 276. Зміст заяви про відновлення втраченого судового провадження	367
Стаття 277. Наслідки недодержання вимог до змісту заяви, відмова у відкритті провадження у справі або залишення заяви без розгляду	367
Стаття 278. Розгляд справи.	367
Стаття 279. Рішення суду.	368
Стаття 280. Звільнення заявника від судових витрат.	368
Розділ VIII ПРИКІНЦЕВІ ТА ПЕРЕХІДНІ ПОЛОЖЕННЯ	370

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

НАУКОВО-ПРАКТИЧНИЙ
КОМЕНТАР
КОДЕКСУ
АДМІНІСТРАТИВНОГО
СУДОЧИНСТВА
УКРАЇНИ

*За загальною редакцією
доктора юридичних наук, професора,
Піткова Сергія Валерійовича*

СТАНОМ НА 1 ВЕРЕСНЯ 2016 РОКУ

Підписано до друку 28.08.2016. Формат 60х84 1/8.
Друк лазерний. Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman.
Умовн. друк. арк. 21,5.

ТОВ «Центр учбової літератури»
м. Київ, вул. Лаврська, 20

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів
видавничої продукції
ДК № 2458 від 30.03.2006 р.